

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРИСЯЖНОГО ЯК СУБ'ЄКТА КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ

ШУВАЛЬСЬКА Люсьєна Романівна - юридичний факультет Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, кандидат юридичних наук

В статтє раскрываються особенности формирования списка присяжных и состава суда присяжных для рассмотрения уголовных производств в местном суде. Автор подчеркивает, что граждане, определенные как присяжные к рассмотрению уголовных производств в суде первой инстанции, на некоторый период времени пользуются полномочиями судьи, становятся носителями определенных прав и должны выполнять определенные обязанности, следовательно, являются субъектами уголовного судопроизводства.

Ключові слова: суд присяжних, права і обов'язки присяжного, відправлення правосуддя, судочинство.

Постановка проблеми

В Україні суд присяжних утворюється виключно при місцевому загальному суді першої інстанції для розгляду кримінальних проваджень про злочини, за вчинення яких передбачено покарання у виді довічного позбавлення волі на підставі клопотання обвинуваченого, або одного із обвинувачених. Проте, склад суду присяжних, який передбачив законодавець у Кримінальному процесуальному кодексі України, не відповідає світовим стандартам. Так, згідно з національним кримінальним процесуальним законодавством суд присяжних складається із двох професійних суддів та трьох присяжних [4].

Актуальність

Суд присяжних є фундаментальною частиною будь-якої правової системи. У певному сенсі він відіграє важливу роль у забезпеченні існування системи кримінального правосуддя на благо суспільства, а не в інтересах політичних лідерів чи олігархів. Це сприяє не тільки оздоровленню системи кримінального правосуддя, але також і оздоровленню суспільства, де політичні лідери чи олігархи не можуть зловживати системою кримінального правосуддя, щоб змусити замовчати своїх опонентів. Тому реальний інститут присяжних – це більше ніж, просто елемент правосуддя – це справжня демократія і свобода в громадянському суспільстві, всебічний прогресивний розвиток такого суспільства.

Ступінь наукової розробки проблеми

Дослідження даної теми торкалися у своїх працях багато відомих вчених, зокрема: А. М. Бернюков, В. С. Бігун, М. В. Костицький, В. Т. Малярєнко, В. Я. Марчак, С. П. Погребняк, Т. І. Присяжнюк, О. О. Сидорчук, Т. А. Скуратовська, М. І. Ставнійчук, О. В. Стівба, В. М. Тернавська, Ю. С. Шемшученко, В. Ю. Шепітько, В. І. Шишкін та ін., проте, цей правовий інститут є малодослідженим, внаслідок чого виникає багато проблемних питань та спорів з приводу його теоретичних положень серед вчених. Крім того, законодавчо закріплена форма функціонування суду присяжних в Україні, на

думку автора, не виконує поставлених завдань здійснення правосуддя, якого очікує суспільство.

Мета статті

У даному дослідженні на підставі чинного національного законодавства ми спробуємо розкрити позитивні та негативні особливості правового статусу присяжного як суб'єкта кримінального судочинства в Україні.

Виклад основного матеріалу

Стаття 124 Конституції України [2] проголошує право народу безпосередньо брати участь у здійсненні правосуддя, зокрема, через присяжних. Можливість реалізувати своє конституційне право у представників народу виникло із введенням відповідних норм у статті 31 та параграфі 2 Глави 30 Кримінального процесуального кодексу України [4] та Глави 1 і 3 Розділу 3 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [1].

Оскільки представників народу залучають у сферу кримінального судочинства як присяжних, то вони на визначений період часу стають носіями певних прав та повинні виконувати певні обов'язки, отже, є суб'єктами кримінального судочинства. Розглянемо правовий статус присяжного як суб'єкта кримінального судочинства.

Присяжні під час провадження виступають як судді й усі питання, пов'язані з судовим розглядом, судді та присяжні вирішують спільно, крім розгляду питання доцільності продовження тримання обвинуваченого під вартою до спливу двохмісячного строку з дня надходження до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру чи з дня застосування судом запобіжного заходу у виді тримання під вартою. Це питання вирішує головуючий у справі – професійний суддя.

Для повноти дослідження необхідно з'ясувати вимоги до громадян, які можуть бути призначені присяжними та порядок їх призначення.

З метою затвердження списку присяжних територіальне управління Державної судової адміністрації України звертається

з поданням до відповідної місцевої ради, що формує і затверджує у кількості, зазначеній у поданні, список громадян України, які досягли тридцятирічного віку, постійно проживають на території, на яку поширюється юрисдикція відповідного суду, відповідають вимогам статті 61 Закону України «Про судоустрій і статус суду» і дали згоду бути присяжними [1].

У разі неприйняття місцевою радою протягом двох місяців з моменту отримання подання рішення про затвердження списку присяжних територіальне управління Державної судової адміністрації України звертається з поданням щодо затвердження списку присяжних до відповідної обласної ради.

Список присяжних затверджується на два роки і переглядається в разі необхідності для заміни осіб, які вибули зі списку, за поданням територіального управління Державної судової адміністрації України.

Після затвердження списку присяжних такий список передається до відповідного суду. Інформацію, що міститься у зазначеному списку, не може бути використано для цілей, що не пов'язані із добором присяжних.

Стаття 61 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» забороняє включати до списків присяжних громадян, які:

- 1) визнані судом обмежено дієздатними або недієздатними;
- 2) мають хронічні психічні чи інші захворювання, що перешкоджають виконанню обов'язків присяжного;
- 3) мають незняту чи непогашену судимість;
- 4) є народними депутатами України, членами Кабінету Міністрів України, суддями, прокурорами, працівниками органів внутрішніх справ та інших правоохоронних органів, військовослужбовцями, працівниками апаратів судів, іншими державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування, адвокатами, нотаріусами, членами Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Вищої ради юстиції;
- 5) є особами, на яких протягом останнього року накладалося адміністративне

стягнення за вчинення корупційного правопорушення;

6) досягли шістдесяти п'яти років;

7) не володіють державною мовою.

Особа, включена до списку присяжних, зобов'язана повідомити суд про вищевикладені обставини, що унеможливають її участь у здійсненні правосуддя, у разі їх наявності.

Автор відзначає як позитив те, що зазначеною заборонаю законодавець фактично усунув одну із можливих заінтересованих сторін у справах – державу – приймати судові рішення у кримінальних провадженнях, оскільки заборонив бути присяжними будь-яким державним службовцям, посадовим особам місцевого самоврядування, представникам правоохоронних органів, народним депутатам тощо. Хоча, на думку автора, присяжними взагалі не можуть бути особи – практикуючі юристи. Присяжні не повинні знати законодавство, оскільки для цього є професійні судді. Особливість участі присяжних у кримінальному провадженні – винести вердикт, яким визнати, що сторона обвинувачення збрала достатньо доказів і особа є винною у вчиненні інкримінованого їй діяння.

Крім того, особа, включена до списку народних засідателів, не може залучатися до розгляду справи як присяжний. Також особа, включена до списку присяжних, не може залучатися до розгляду справи як народний засідател.

За наявності вищевикладених обставин голова суду повинен увільнити особу, яку було включено до списку присяжних, від виконання обов'язків присяжного. Голова суду також увільняє від виконання обов'язків присяжного:

1) особу, яка перебуває у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, у відпустці по догляду за дитиною, а також особу, яка має дітей дошкільного чи молодшого шкільного віку або утримує дітей-інвалідів або членів сім'ї похилого віку;

2) керівника або заступника керівника органу місцевого самоврядування;

3) особу, яка через свої релігійні переконання вважає для себе неможливою участь у здійсненні правосуддя;

4) іншу особу, якщо голова суду визнає поважними причини, на які вона посилається.

Таку особу увільняють від виконання обов'язків присяжного за її заявою, поданою до початку виконання цих обов'язків. Увільнення від виконання обов'язків присяжного внаслідок відводу (самовідводу) в конкретному кримінальному провадженні здійснюється в порядку, встановленому процесуальним законом.

Проаналізувавши чинне законодавство, ми вважаємо великим недоліком те, що у формуванні списку присяжних бере участь держава – територіальне управління Державної судової адміністрації України; у затвердженні списку присяжних бере участь орган місцевого самоврядування – місцева рада; контролює список присяжних голова суду. Тобто на формування списку присяжних фактично можуть здійснювати свій вплив представники виконавчої, законодавчої та судової влад на місцях, що робить залежними присяжних від цих посадових осіб і свого роду може робити їх упередженими щодо розгляду окремих кримінальних проваджень. На думку автора, список присяжних повинен формуватися шляхом автоматизованого випадкового вибору зі списку місцевих виборців, які відповідають вимогам закону, без участі місцевих рад та територіальних управлінь Державної судової адміністрації України. Голова суду, організуючи роботу суддів загалом, організовує формування списку присяжних у цьому суді зокрема.

Добір громадян зі списку присяжних для запрошення їх до участі у здійсненні правосуддя як присяжних здійснюється за допомогою автоматизованої системи документообігу суду, яка функціонує у кожному місцевому суді [4, п. 2 ч. 1 ст. 35].

Письмове запрошення для участі у здійсненні правосуддя суд надсилає присяжному не пізніше ніж за сім днів до початку судового засідання. Запрошення містить інформацію про права та обов'язки присяжного, вимоги до них, а також підстави для звільнення від виконання обов'язків. Одночасно із запрошенням надсилається письмове повідомлення для роботодавця

про залучення особи як присяжного. Роботодавець зобов'язаний звільнити присяжного від роботи на час виконання ними обов'язків зі здійснення правосуддя. Відмова у звільненні від роботи вважається неповагою до суду. Присяжний зобов'язаний вчасно з'явитися на запрошення суду для участі в судовому засіданні. Неприбуття в судове засідання без поважних причин вважається неповагою до суду.

З метою нарахування та виплати винагороди за час виконання обов'язків у суді присяжні, звільнені за основним місцем роботи на час виконання обов'язків у суді, подають до суду довідку про звільнення від роботи та довідку про розмір середньомісячної заробітної плати за останні два місяці, що передують залученню працівника до виконання обов'язків у суді. Середньомісячна заробітна плата обчислюється у порядку, встановленому постановою Кабінету Міністрів України від 8 лютого 1995 р. №100 «Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати». Присяжні за час виконання обов'язків у суді заробітну плату за основним місцем роботи не отримують; які перебувають на пенсії, подають до суду довідку про розмір пенсії, видану органом Пенсійного фонду за місцем проживання; які тимчасово не працюють, подають до суду трудову книжку.

Розмір винагороди присяжним за час виконання ними обов'язків у суді обчислюється шляхом множення середньоденного заробітку (пенсії) на кількість днів, протягом яких присяжний виконував обов'язки у суді. Розмір середньоденного заробітку (пенсії) обчислюється шляхом ділення середньомісячної заробітної плати чи пенсії на кількість робочих днів (при нормальній тривалості робочого часу) місяця, в якому проводиться судове засідання. У разі коли середньомісячна заробітна плата чи пенсія, з якої провадиться нарахування винагороди присяжним за час виконання ними обов'язків у суді, нижча за розмір прожиткового мінімуму для працездатної особи, обчислення розміру винагороди провадиться, виходячи з розміру посадового окладу судді відповідного суду. У разі

коли присяжний на момент виконання обов'язків у суді тимчасово не працює, нарахування винагороди провадиться виходячи з розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи (в розрахунку на день). Виплата винагороди присяжним за час виконання ними обов'язків у суді здійснюється судом за рахунок коштів державного бюджету згідно з кошторисом відповідного суду.

Відшкодування витрат на проїзд і наймання житла, виплата добових присяжним провадиться у розмірах, установлених Кабінетом Міністрів України для відряджень у межах України. Зазначені виплати здійснюються територіальними управліннями Державної судової адміністрації України за рахунок коштів Державного бюджету України.

За присяжними на час виконання ними обов'язків у суді за місцем основної роботи зберігаються всі гарантії та пільги, передбачені законом. Час виконання присяжним обов'язків у суді зараховується до всіх видів трудового стажу. Звільнення присяжного з роботи або переведення на іншу роботу без його згоди під час виконання ним обов'язків у суді не допускається.

На присяжних поширюються гарантії незалежності і недоторканності суддів, установлені законом, на час виконання ними обов'язків із здійснення правосуддя. За обґрунтованим клопотанням присяжного заходи безпеки щодо нього можуть уживатися і після закінчення виконання цих обов'язків.

Присяжний у своїй діяльності щодо здійснення правосуддя є незалежним від будь-якого незаконного впливу, тиску або втручання. Втручання в діяльність присяжного щодо здійснення правосуддя є неправомірним і тягне за собою відповідальність, установлену законом. Він не зобов'язаний давати жодних пояснень щодо суті кримінальних проваджень, які він розглядає у складі суду присяжних. Присяжний має звернутися з повідомленням про втручання в його діяльність як присяжного щодо здійснення правосуддя до правоохоронних органів.

Національне законодавство забезпечує

незалежність присяжного:

1) особливим порядком його включення у список присяжних та визначення для судового розгляду кримінальних проваджень;

2) незмінюваністю присяжного під час розгляду кримінального провадження;

3) порядком здійснення правосуддя, визначеним процесуальним законом, таємницею ухвалення судового рішення;

4) заборонаю втручання у здійснення правосуддя;

5) заборонаю будь-яким учасникам кримінального провадження протягом усього судового розгляду спілкуватися з присяжними інакше, ніж у порядку, передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом;

6) відповідальністю за неповагу до особи присяжного як члена складу суду присяжних;

7) вичерпним переліком законодавчо установлених випадків усунення присяжного від виконання обов'язків по відправленню правосуддя;

8) окремим порядком державного фінансування та організаційного забезпечення діяльності суду присяжних, установленим законом;

9) визначеними законом засобами забезпечення особистої безпеки присяжного, членів його сім'ї, майна, а також іншими засобами їх правового захисту;

10) обов'язком органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, а також фізичних і юридичних осіб та їх об'єднань поважати незалежність присяжних під час здійснення ними обов'язків щодо відправлення правосуддя і не посягати на неї [1].

Прояв неповаги до присяжного з боку осіб, які є учасниками процесу або присутні в судовому засіданні, тягне за собою відповідальність за неповагу до суду.

Присяжні мають посвідчення, зразки яких затверджуються Радою суддів України. Посвідчення присяжного підписує та вручає голова суду, в якому присяжний здійснює правосуддя.

Порядок провадження в суді присяжних передбачений § 2 Глави 30 Розділу IV

Кримінального процесуального кодексу України [4]. Згідно з цим порядком прокурор та суд зобов'язані розтлумачити обвинуваченому у вчиненні злочину, за який передбачене покарання у виді довічного позбавлення волі, можливість та особливості розгляду кримінального провадження стосовно нього судом присяжних. Письмове пояснення прокурора обвинуваченому про можливість, особливості і правові наслідки розгляду кримінального провадження судом присяжних додається до обвинувального акта і реєстру матеріалів досудового розслідування, які передаються до суду.

Обвинувачений у вчиненні злочину, за який передбачене покарання у виді довічного позбавлення волі, під час підготовчого судового засідання має право заявити клопотання про розгляд кримінального провадження стосовно нього судом присяжних.

Після призначення судового розгляду судом присяжних головуючий дає секретарю судового засідання розпорядження про виклик присяжних у кількості семи осіб, які визначаються автоматизованою системою документообігу суду з числа осіб, які внесені до списку присяжних. Письмовий виклик має бути вручений присяжному під розписку не пізніше ніж за п'ять днів до судового засідання. У виклику зазначаються день, час і місце проведення судового засідання, права та обов'язки присяжного, перелік вимог до присяжних, а також підстави для увільнення їх від виконання обов'язків, припис про явку, а також обов'язок присяжного (чи іншої особи, яка одержала виклик для передачі його присяжному) невідкладно повідомити суд про причини неможливості явки.

Присяжний при виконанні своїх обов'язків щодо відправлення правосуддя має право:

1) брати участь у дослідженні всіх відомостей та доказів у судовому засіданні;

2) робити нотатки під час судового засідання;

3) з дозволу головуючого ставити запитання обвинуваченому, потерпілому, свідкам, експертам, іншим особам, які допитуються;

4) просити головуючого роз'яснити норми закону, що підлягають застосуванню під час вирішення питань, юридичні терміни і поняття, зміст оголошених у судовому засіданні документів, ознаки злочину, у вчиненні якого обвинувачується особа.

Також присяжний має ряд процесуальних обов'язків:

1) правдиво відповісти на запитання головуючого і учасників судового провадження щодо можливих перешкод, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом України або законом, для його участі в судовому розгляді, його стосунків з особами, які беруть участь у кримінальному провадженні, що підлягає розгляду, та поінформованості про його обставини, а також на вимогу головуючого подати необхідну інформацію про себе;

2) додержуватися порядку в судовому засіданні і виконувати розпорядження головуючого;

3) не відлучатися із залу судового засідання під час судового розгляду;

4) не спілкуватися без дозволу головуючого з особами, що не входять до складу суду, стосовно суті кримінального провадження та процесуальних дій, що здійснюються (здійснювалися) під час нього;

5) не збирати відомості, що стосуються кримінального провадження, поза судовим засіданням;

6) не розголошувати відомості, які безпосередньо стосуються суті кримінального провадження та процесуальних дій, що здійснюються (здійснювалися) під час нього, і стали відомі присяжному у зв'язку з виконанням його обов'язків [4, ст. 386].

Наявність у присяжного певного об'єму прав і обов'язків щодо відправлення правосуддя у кримінальних провадженнях відносить його до учасника судового засідання, тобто суб'єкта кримінального судочинства.

Відбір присяжних здійснюється після відкриття судового засідання. Головуючий повідомляє присяжним, яке провадження підлягає розгляду, роз'яснює їм права та обов'язки, а також умови їх участі в судовому розгляді. Кожен із присяжних має право заявити про неможливість його участі в судовому розгляді, вказавши на причину

цього, та заявити про самовідвід. Головуючий з'ясовує, чи немає передбачених Кримінальним процесуальним кодексом України або Законом України «Про судоустрій чи статус суддів» підстав, які перешкоджають залученню громадянина в якості присяжного або є підставою для звільнення окремих присяжних від виконання їх обов'язків, а так само для звільнення присяжних від виконання їх обов'язків за їх усними чи письмовими заявами.

Для з'ясування обставин, що можуть перешкоджати участі присяжного в судовому розгляді, прокурор, потерпілий, обвинувачений з дозволу головуючого можуть ставити присяжним відповідні запитання. Також кожному з присяжних, який з'явився, учасники судового провадження можуть заявити відвід з підстав, передбачених статтями 75 і 76 Кримінального процесуального кодексу України. Усі питання, пов'язані зі звільненням присяжних від участі в розгляді кримінального провадження, а також із самовідводом і відводом присяжних, вирішуються ухвалою суду у складі двох професійних суддів, що постановляється після проведення наради на місці без виходу до нарадчої кімнати, крім випадків, коли вихід до нарадчої кімнати буде визнаний судом необхідним. У разі якщо судді не прийшли до одноголосного рішення щодо вирішення питання, пов'язаного зі звільненням присяжного від участі в розгляді кримінального провадження або самовідводом чи відводом присяжного, присяжний вважається звільненим від участі в розгляді кримінального провадження або відведеним.

Якщо після виконання вищезазначених вимог присяжних залишилося більше необхідної для участі в судовому розгляді кількості, то присяжні визначаються автоматизованою системою документообігу суду з числа присяжних, що не були звільнені або відведені від участі в розгляді кримінального провадження. А якщо їх залишилося менше необхідної для участі в судовому розгляді кількості, то секретар судового засідання за вказівкою головуючого викликає присяжних додатково. Крім того, після відбору основних присяжних відбирається

двоє запасних присяжних з додержанням зазначених у цій статті правил.

Прізвища відібраних основних і запасних присяжних заносяться до журналу судового засідання в тому порядку, в якому їх було відібрано. Запасні присяжні під час судового засідання постійно перебувають на відведених їм місцях і до ухвалення вироку можуть бути включені до складу основних присяжних у разі неможливості кого-небудь з основних присяжних продовжувати участь у судовому розгляді. Про заміну вибулих основних присяжних запасними суд присяжних постановляє ухвалу. Після закінчення відбору основних і запасних присяжних вони займають місця, відведені їм головуючим.

За пропозицією головуючого присяжні складають присягу такого змісту: «Я, (прізвище, ім'я, по батькові), присягаю виконувати свої обов'язки чесно і неупереджено, брати до уваги лише досліджені в суді докази, при вирішенні питань керуватися законом, своїм внутрішнім переконанням і совістю, як личить вільному громадянину і справедливій людині». Текст присяги зачитує кожен присяжний, після чого підтверджує, що його права, обов'язки та компетенція йому зрозумілі.

Присяжний може бути усунутий від подальшої участі в судовому розгляді кримінального провадження у таких випадках:

1) у разі невиконання присяжним обов'язків, передбачених частиною другою статті 386 Кримінального процесуального кодексу України;

2) за наявності обґрунтованих підстав вважати, що присяжний у результаті незаконного впливу втратив неупередженість, необхідну для вирішення питань кримінального провадження відповідно до закону.

Присяжний може бути усунутий від подальшої участі в судовому розгляді кримінального провадження за ініціативою головуючого рішенням більшості від складу суду присяжних, яке приймається в нарадчій кімнаті та оформлюється вмотивованою ухвалою. У разі усунення присяжного до складу суду включається запасний присяжний, після чого судовий розгляд продо-

вжується, або, у разі відсутності запасного присяжного, здійснюється відбір нового присяжного в порядку, передбаченому цим параграфом, після чого судове провадження розпочинається з початку.

Нарадою суду присяжних керує головуючий, який послідовно ставить на обговорення питання, які вирішуються судом при ухваленні вироку, проводить відкрите голосування і веде підрахунок голосів. Усі питання вирішуються простою більшістю голосів. Головуючий голосує останнім. Ніхто зі складу суду присяжних не має права утримуватися від голосування, крім випадку, коли вирішується питання про міру покарання, а суддя чи присяжний голосував за виправдання обвинуваченого. У цьому разі голос того, хто утримався, додається до голосів, поданих за рішення, яке є найсприятливішим для обвинуваченого. При виникненні розбіжностей про те, яке рішення для обвинуваченого є більш сприятливим, питання вирішується шляхом голосування. Кожен із складу суду присяжних має право викласти письмово окрему думку, яка не оголошується в судовому засіданні, а приєднується до матеріалів провадження і є відкритою для ознайомлення. У випадку, коли серед більшості складу суду, яка ухвалила рішення, відсутні професійні судді, головуючий зобов'язаний надати допомогу присяжним у складенні судового рішення.

Оскільки присяжний, як суб'єкт кримінального судочинства, користується усіма правами та обов'язками судді, то у випадку вчинення ним злочину, він може нести кримінальну відповідальність за статтею 375 Кримінального кодексу України. Також, він може нести кримінальну відповідальність за розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист, розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування, які йому стали відомі у зв'язку із виконанням обов'язків щодо відправлення правосуддя [3, ст. 381, 387].

Також Кримінальним кодексом України передбачена кримінальна відповідальність за погрозу або насильство щодо присяжного, умисне знищення або пошкодження

АНОТАЦІЯ

У статті розкриваються особливості формування списку присяжних та складу суду присяжних для розгляду кримінальних проваджень у місцевому суді. Автор підкреслює, що громадяни, визначені як присяжні до розгляду кримінальних проваджень в суді першої інстанції, на визначений період часу користуються повноваженнями судді, стають носіями певних прав та повинні виконувати певні обов'язки, отже, є суб'єктами кримінального судочинства.

його майна, посягання на життя у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя [3, ст. 377, 378, 379].

Отже, на підставі викладеного можна зробити наступні **висновки**:

1) громадяни, визначені як присяжні до розгляду кримінальних проваджень в суді першої інстанції, на визначений період часу стають носіями певних прав та повинні виконувати певні обов'язки, отже, є суб'єктами кримінального судочинства;

2) присяжні під час кримінального провадження користуються повноваженнями суддів й усі питання, пов'язані з судовим розглядом, вирішують спільно з професійними суддями;

3) недоліком, який впливає на якість правосуддя, є те, що у формуванні списку присяжних бере участь держава – територіальне управління Державної судової адміністрації України; у затвердженні списку присяжних бере участь орган місцевого самоврядування – місцева рада; контролює список присяжних голова суду. Тобто на формування списку присяжних, фактично, можуть здійснювати свій вплив представники виконавчої, законодавчої та судової влад на місцях, що робить залежними присяжних від цих посадових осіб і свого роду може робити їх упередженими щодо роз-

SUMMARY

The article describes the features of the formation and the composition of the list of jury trial by jury for consideration of criminal proceedings in a local court. The author stresses that citizens designated as jurors to consider criminal proceedings in the court of first instance for a period of time, use authority of a judge, become bearers of certain rights and must fulfill certain obligations, therefore, are subject to criminal proceedings.

гляду окремих кримінальних проваджень;

4) список присяжних повинен формуватися шляхом автоматизованого випадкового вибору зі списку місцевих виборців, які відповідають вимогам закону, без участі місцевих рад та територіальних управлінь Державної судової адміністрації України. Голова суду, організуючи роботу суддів загалом, організовує формування списку присяжних у цьому суді зокрема.

Література

1. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» : чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 3 черв. 2015 р. : (ОФІЦ. ТЕКСТ). – К. : ПАЛИВОДА А. В., 2015. – 108 с.

2. Конституція України. – К. : Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2005. – 104 с.

3. Кримінальний кодекс України : чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 верес. 2015 р. : (ОФІЦ.ТЕКСТ). – К. : ПАЛИВОДА А. В., 2015. – 212 с.

4. Кримінальний процесуальний кодекс України : чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 верес. 2015 р. : (ОФІЦ.ТЕКСТ). – К. : ПАЛИВОДА А. В., 2015. – 328 с.

5. Судова психологія : навчальний посібник / М. В. Костицький, В. Я. Марчак та ін. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2013. – 453 с.